Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 21.08.1985, sp. zn. 4 To 52/85, ECLI:CZ:NS:1985:4.TO.52.1985.1

Číslo: 52/1986

Právní věta: O právu odepřít výpověď podle § 100 2 tr. ř. musí být svědek vždy poučen (§ 101 odst. 1 tr. ř.). Jestliže obviněný žil se svědkyní jako druh a má s ní společně děti, může být podle okolností osobou, která je se svědkyní v poměru obdobném rodinnému poměru, jejíž újmu svědkyně právem pociťuje jako újmu vlastní, i když už s ní obviněný jako druh nežije. V takovém případě má svědkyně právo odepřít výpověď podle § 100 odst. 2 tr. ř.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 21.08.1985

Spisová značka: 4 To 52/85

Číslo rozhodnutí: 52

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Dokazování, Odepření výpovědi, Výpověď svědka

Předpisy: 141/1961 Sb. § 100 odst. 1
§ 100 odst. 2
§ 101 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 52/1986 sb. rozh.

O právu odepřít výpověď podle § 100 2 tr. ř. musí být svědek vždy poučen (§ 101 odst. 1 tr. ř.).

Jestliže obviněný žil se svědkyní jako druh a má s ní společně děti, může být podle okolností osobou, která je se svědkyní v poměru obdobném rodinnému poměru, jejíž újmu svědkyně právem pociťuje jako újmu vlastní, i když už s ní obviněný jako druh nežije. V takovém případě má svědkyně právo odepřít výpověď podle § 100 odst. 2 tr. ř.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR z 21. 8. 1985 sp. zn. 4 To 52/85.)

Nejvyšší soud ČSR zamítl podle § 256 tr. ř. odvolání obžalovaného J. A. proti rozsudku krajského soudu v Ústí nad Labem z 24. dubna 1985 sp. zn. 1 T 4/85.

Z odůvodnění:

Napadeným rozsudkem uznal krajský soud v Ústí nad Labem obžalovaného J. A. vinným pokusem trestného činu vraždy podle § 8 odst. 1, § 219 tr. zák., který spáchal tím, že dne 3. října 1984 kolem 10.30 hod. v kuchyni bytu V. H. ve Štětí v okrese Litoměřice po předchozí vyhrůžce usmrcením bodl kuchyňským nožem do hrudníku J. K., přičemž bodná rána zasáhla plíce, přivodila pneumotorax a krvácení do pohrudniční dutiny; v dalším útoku nožem mu zabránila svědkyně J. Ch. Pracovní neschopnost poškozeného v důsledku utrpěného zranění trvala do 5. 11. 1984. Za tento trestný čin uložil soud obžalovanému trest odnětí svobody v trvání deset a půl roku a pro jeho výkon ho zařadil podle § 39a odst. 2 písm. c) tr. zák. do třetí nápravně výchovné skupiny. Podle § 4 odst. 2 a § 3 odst. 1 zák. č. 44/1973 Sb. uložil obžalovanému ochranný dohled na dobu jednoho roku v rozsahu § 2 odst. 1 cit. zák. a podle § 228 odst. 1 tr. ř. ho zavázal zaplatit československému státu – Okresnímu národnímu výboru v Litoměřicích částku 2753,- Kčs.

Proti rozsudku podal obžalovaný odvolání. Za nesprávný považuje závěr krajského soudu o tom, že jednal v přímém úmyslu poškozeného zavraždit. Nedostatku vražedného úmyslu nasvědčuje zjištěný způsob provedení činu i povaha zranění poškozeného. Dále vytýká nesprávné hodnocení svědeckých výpovědí poškozeného a J. Ch., u níž krajský soud pochybil i v tom, že jí poskytl právo odepřít výpověď, ač již nebyl jejím druhem. Pochybení krajského soudu spatřuje v tom, že neuvěřil jeho výpovědi, že v kritickou dobu jednal v hypoglykemickém stavu. Proto navrhl, aby Nejvyšší soud ČSR napadený rozsudkem v celém rozsahu zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí.

Nejvyšší soud ČSR jako soud odvolací přezkoumal podle § 254 odst. 1 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost všech výroků rozsudku, proti nimž mohl odvolatel podat odvolání, i správnost řízení, které předcházelo rozsudku, přihlížeje přitom i k vadám, které nebyly odvoláním vytýkány, a dospěl k závěru, že odvolání obžalovaného není důvodné.

Nejvyšším soud ČSR neshledal v procesním postupu soudu prvního stupně taková pochybení, která by mohla mít vliv na správné zjištění skutečného stavu věci nebo by mohla porušit právo obžalovaného na obhajobu. Nezákonným neshledal ani postup krajského soudu v Ústí nad Labem, který zjistil, že svědkyně J. Ch. má podle § 100 odst. 2 tr. ř. právo odepřít výpověď. Mezi obžalovaným a svědkyní byl vztah druha a družky po dobu takřka sedmi let a z jejich vztahu se narodily děti. Až do zadržení obžalovaného po spáchání posuzovaného činu tento vztah fakticky trval, třebaže svědkyně udržovala souběžně známost s poškozeným. V souladu s ustanovením § 100 odst. 1 tr. ř. byla svědkyně v přípravném řízení poučena jako družka obžalovaného o právu odepřít svědeckou výpověď. Pokud u hlavního líčení před započetím výslechu po opětovném poučení prohlásila, že se již necítí být jeho družkou, neznamená to, že nemá právo odepřít výpověď podle § 100 odst. 2 tr. ř. Krajský soud tedy správně svědkyni poučil o právu odepřít výpověď podle § 100 odst. 2 tr. ř. a správně zjišťoval, zda existují důvody, pro které by svědkyně pociťovala újmu obžalovaného jako újmu vlastní. Nepochybil, když takový důvod shledal ve skutečnosti, že s obžalovaným má společné děti. Za této situace musel její právo respektovat a nemohl ji k výpovědi nutit. Skutečnost, zda si obviněný přeje či nikoli, aby svědkyně vypovídala, je nerozhodná. O využití práva podle § 100 odst. 2 tr. ř. rozhoduje výlučně svědek, který toto právo má.